

Bijlage 18

Regiovisie jeugd Drenthe 2021-2025

Norm voor Opdrachtgeverschap

14 september 2021

Inhoud

Voorwoord.....	3
1. Inleiding.....	4
2. Maatschappelijke opgave jeugd Drenthe.....	5
3. Drentse visie en leidende principes	6
Drentse visie.....	6
Leidende principes	7
Drentse bewegingen en projecten	7
4. (Boven)regionale samenwerking.....	8
Samenwerking met onderwijs.....	8
Samenwerking 3Noord	8
Verantwoordelijkheid accounthoudende regio	9
5. Toegang tot jeugdhulp	10
Vijf basisfuncties gemeentelijke toegangen.....	10
Verbinding gemeentelijke toegangen met gecontracteerde hulp.....	12
Drentse Experttafel (DExT)	13
6. Governance	14
7. Sturing en bekostiging jeugdhulp Drenthe.....	15
Inkoopstrategie Drenthe	15
(Leidende) principes.....	16
Zorgvuldigheidseisen inkoop	17
Beperken administratieve lasten	17
Reële tarieven	18

Voorwoord

De jeugd heeft de toekomst wordt vaak gezegd. Ik ben er van overtuigd dat dit ook zo is. De talenten van onze jeugd hebben we nodig om onze regio sterk te maken. En het mooie is: elk kind heeft talenten. De uitdaging is en blijft om ieder kind deze talenten op zijn eigen wijze te laten ontwikkelen. Als wethouder jeugd en onderwijs zie ik van dichtbij dat sommige kinderen net even wat extra hulp nodig hebben. Deze hulp moeten we op maat blijven bieden, in aansluiting op de leefwereld van gezinnen en kinderen. Deze steun verdienen ze van ons. Ieder kind doet ertoe.

De noodzaak tot verder transformeren blijft groot. Naast een goed toegankelijke en sterke basis in de eerste lijn, met focus op het versterken van het gewone leven, hebben we specialistische professionals nodig. In Drenthe zijn pilots met bijv. praktijkondersteuners bij huisartsen en gezinscoaches op scholen. We streven naar het aangaan van relaties voor langere tijd met organisaties en willen elkaars meerwaarde verkennen en benutten.

We zijn nog niet klaar!

Met de Norm voor Opdrachtgeverschap spreken de Drentse gemeenten af waaraan de samenwerking binnen Drenthe minimaal moet voldoen. Daarnaast geeft de NvO duidelijkheid over wat regionaal en bovenregionaal tussen regio's afgesproken wordt.

Robert Kleine

Vertegenwoordigend wethouder van de Jeugdhulpregio Drenthe (JHRD)

1. Inleiding

Sinds de jeugdzorg onder de verantwoordelijkheid van de Drentse gemeenten valt zijn mooie stappen gezet en is het besef gegroeid dat transformatie tijd en geld kost. In Drenthe is afgesproken dat we beter aan willen sluiten bij de leefwereld van kinderen, jongeren en ouders en dat we de focus leggen op de bedoeling van de transformatie. Daarvoor zetten we in op lokale voorzieningen. Waar lokale voorzieningen niet toereikend zijn of kinderen in een onveilige situatie verkeren, zorgen de Drentse gemeenten dat jeugdhulp beschikbaar is.

Norm voor Opdrachtgeverschap

De NvO geeft richting aan de samenwerking tussen gemeenten bij het organiseren en inkopen van jeugdhulp¹. In de NvO staan niet vrijblijvende afspraken tussen zowel gemeenten binnen een regio als tussen regio's onderling. De NvO sluit inhoudelijk aan op het wetsvoorstel 'Verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen', waarin gemeenten verplicht worden een regiovisie op te stellen om de beschikbaarheid van specialistische zorg te verbeteren².

De gezamenlijk opgave is het zorgen voor duurzame oplossingen voor de toekomst, zodat de Drentse gemeenten kwalitatief goede zorg (blijven) bieden die aansluit bij de behoeften van jeugdigen en gezinnen en dat deze zorg betaalbaar is en blijft.

Monitoring door Jeugdautoriteit³

In samenwerking met het OZJ en de VNG voert de Jeugdautoriteit (JA) de monitoring van de NvO uit. De monitoring van (onderdelen van) de NvO vindt plaats conform de afspraken die in het Convenant Continuïteit Jeugdhulp⁴ worden gemaakt.

Uitspraak arbitragecommissie

De Commissie van Wijzen heeft zich op 27 mei 2021 uitgesproken voor het opstellen van een gezamenlijke ontwikkelagenda voor 2022-2028, waarin reële plannen worden geformuleerd om de jeugdhulp en jeugdzorg te veranderen⁵. Het is nog onduidelijk hoe deze ontwikkelagenda zich gaat verhouden tot deze regiovisie.

Totstandkoming

Op 1 en 2 juni 2021 is met verschillende partners, waaronder een vertegenwoordiging van jongeren en ouders, gesproken over de totstandkoming van de visie. De verschillende doelgroepen zijn gevraagd te reflecteren op de stand van zaken in Drenthe. Dit hebben we gedaan tijdens aantal webinars (er is een samenvatting van de reflecties beschikbaar).

Besluitvorming en vervolg

De visie geeft richting aan wat we met de regionale samenwerking willen bereiken en wat de 12 gemeenten in de regio bindt. Het gewenste eindresultaat is dat in 2021 de afspraken uit de NvO zijn opgenomen in een Drentse regiovisie en dat deze door de gemeenteraden is vastgesteld. De visie schrijft geen lokaal beleid voor aan de gemeenten. Het is een lokale verantwoordelijkheid hoe we de visie een plek geven binnen het beleid van onze gemeenten.

¹ Op 26 juni 2020 hebben de leden van de VNG ingestemd met de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)

² <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2021/03/05/wetsvoorstel-verbetert-beschikbaarheid-specialistische-zorg-voor-jeugdigen>

³ Jeugdautoriteit, Jaarplan 2021

⁴ Het Convenant Continuïteit Jeugdhulp wordt momenteel door de BGZJ, de VNG, de staatssecretaris van VWS en de minister voor Rechtsbescherming uitgewerkt

⁵ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2021Z09283&did=2021D20519

2. Maatschappelijke opgave jeugd Drenthe

Staat van de Drentse Jeugd

Met de meeste jongeren in Drenthe gaat het goed. Zij voelen zich gelukkig en ervaren hun gezondheid als goed⁶. De meeste jongeren voelen zich psychisch gezond. Er wordt minder gepest op school, wel neemt de mentale druk toe. Er is een dalende trend van roken en alcoholgebruik te zien. De geregistreeerde jeugdcriminaliteit in Drenthe is minder dan in andere provincies⁷. Wel zijn er aandachtspunten. Zo blijven de onderwijsresultaten in Drenthe al jaren achter⁸. In heel Drenthe groeien weliswaar minder kinderen op in armoede dan gemiddeld in Nederland, maar de verschillen per gemeente zijn groot⁹. De gemeenten Emmen (9,2%) en Coevorden (8%) telden naar verhouding het grootste aandeel kinderen in armoede in Drenthe. Gezamenlijk met Assen zijn dit ook de gemeenten waarin naar verhouding de meeste kinderen wonen in huishoudens met een langdurig laag inkomen (rond de 3,5%). Ook ervaren jongeren veel stress door school, de situatie thuis of door 'alles wat ze moeten doen'.

Kenmerken Jeugdregio Drenthe

In Drenthe ontvangen circa 14.000 jeugdigen jeugdhulp. Het percentage jeugdigen met jeugdhulp schommelt rond de 11,5%. Dit is meer dan het Nederlandse gemiddelde, en ook meer dan in de Jeugdregio's Groningen en Friesland¹⁰. We constateren dat in Drenthe het aantal jeugdigen met jeugdhulp niet substantieel toeneemt, terwijl de zorgkosten wel blijven stijgen.

Tekorten

Het totale tekort op de Rijksbijdrage Jeugd van de Drentse gemeenten bedroeg in 2017 circa € 17 mln..

Veldonderzoek jeugdhulp met verblijf¹¹

In Drenthe ontvingen in 2019 circa 14.000 jongeren jeugdhulp, circa 1.600 van hen ontvingen jeugdhulp met verblijf. Het aantal jongeren dat gebruik maakt van jeugdhulp met verblijf is in de afgelopen jaren toegenomen, van 1.080 in 2015 tot 1.605 in 2019. Het aantal gesloten plaatsingen in Drenthe is gestegen, net als verblijf bij 'overige' open instellingen, waardoor pleegzorg en verblijf met gezinsgerichte benadering relatief achterblijven. Het gaat veelal om jongeren vanaf 12 jaar met complexe, gestapelde problematiek. Vaak is sprake van intergenerationele problemen en gezinsproblemen. Daarnaast zijn er casussen waarbij de overgang van de Jeugdwet naar de WLZ niet kan worden gemaakt, omdat nog enige ontwikkeling mogelijk is. Passende plaatsing van deze jongeren is een belangrijk knelpunt. Dit heeft ook te maken met de complexiteit van de problematiek, waardoor specialistisch aanbod van één aanbieder vaak onvoldoende aansluit en ook andere expertise nodig is.

⁶ <https://www.gezondheidsgegevensdrenthe.nl/media/1533/infographic-gm-digitaal-vs-12.pdf>

⁷ <https://sociaalplanbureau Groningen.nl/geregistreeerde-jeugdcriminaliteit-noord-nederland-fors-afgenomen/>

⁸ <https://trendbureau Drenthe.nl/drentse-onderwijsmonitor/de-feiten-op-een-rij/>

⁹ <https://trendbureau Drenthe.nl/armoede/kinderen-in-armoede/>

¹⁰ <https://jmopendata.cbs.nl/#/JM/nl/dataset/20246NED/table?ts=1616749381302>

¹¹ Klapwijk, Geke & de Wit, Inge, Hogeschool Leiden, 16-11-2020

3. Drentse visie en leidende principes

Drentse visie

In het proces dat heeft geleid tot het Bestuurlijk Transformatie Akkoord Jeugd Drenthe (BTA) en de groeibeweging voor jeugd Envedder, hebben Drentse gemeenten en jeugdhulpaanbieders in 2018 en 2019 besproken op welke thema's de transformatie van de jeugdhulp gestimuleerd wordt, ter versterking van de lokale transformatie. In deze regiovisie is gekozen voor het opnemen van de hoofdlijnen van deze afspraken.

Versterken van het gewone leven

In Drenthe staat het 'versterken van het gewone leven' hoog op de transformatie agenda. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor het opvoeden en opgroeien van hun kinderen. Waar het ouders niet lukt het kind gezond en kansrijk te laten opgroeien, kunnen zij een beroep doen op lokale voorzieningen van de Drentse gemeenten. Als tijdelijke ondersteuning nodig is dan bieden we die in de leefwereld van het kind. Op school, in het gezin, in de buurt. Als het nodig is hulp in te zetten en de lokale voorzieningen niet afdoende zijn, dan organiseren we dit als gemeenten samen en met onze partners in en rondom het gezin. Daarin kijken met een brede blik (armoede, gezondheid, leefstijl etc.) en verwachten we dat de partijen goed samenwerken. In Drenthe zien we dat soms te snel teruggevallen wordt op professionele hulp, als de dingen in het leven niet altijd gaan zoals we graag willen. We blijven 'it takes a village to raise a child' benadrukken. Het versterken van het gewone leven zit immers niet in de jeugdhulp zelf. Gemeenten moeten op zoek naar hoe we het versterken van het gewone leven vorm kunnen geven. Tegelijkertijd zorgen we dat gezinnen waarvan duidelijk is dat hulp en ondersteuning nodig is, dit ook krijgen. Waar nodig verwijzen we naar specialistische (jeugd)hulp.

Elk kind in Drenthe heeft recht op een gewoon leven waarin het gezond en kansrijk kan opgroeien.

Transformationeel leiderschap

Om de transformatie een impuls te geven hebben de Drentse gemeenten de afgelopen jaren steeds toenadering gezocht tot elkaar en tot de jeugdhulpaanbieders. Het startpunt was daarbij de inhoud en het formuleren van een gedeelde visie. De operationalisering in inkoopprocedures volgde later. Om de transformatie vorm te geven is er 'transformationeel leiderschap' nodig¹². Leiderschap van bestuurders, ambtenaren en professionals om keuzes te maken die soms niet voor de hand liggen en het eigen belang of het belang van de organisatie overstijgen, en leiden tot het zoveel mogelijk thuis opgroeien van jeugdigen. Het vraagt om lef om te kiezen voor innovatie en vernieuwing en niet vast te houden aan het bekende. In het maken van keuzes en de uitleg daarvan helpen en ondersteunen we elkaar.

Transformatie in Drenthe

In februari 2018 zijn gemeenten, jeugdhulpaanbieders, verwijzers, cliëntbelangenorganisaties en vertegenwoordigers vanuit het onderwijs bijeengekomen om te praten over betere jeugdhulp. Hier is de aftrap gegeven voor een intensievere samenwerking in de provincie. De resultaten van deze bijeenkomst zijn vastgelegd in het *Statement Jeugd Drenthe*. In september 2018 hebben alle 12 Drentse gemeenten vervolgens het *Transformatieplan Zorg voor Jeugd* ondertekend. Dit plan is in samenspraak met aanbieders tot stand gekomen en bevat een gedeelde visie, concrete thema's en doelstellingen. Voortbouwend hierop is twee maanden later het *Bestuurlijk Transformatie Akkoord* (BTA) ondertekend door gemeenten en aanbieders.

¹² <https://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Publicatie-NJi/Leiding-geven-aan-transformatie.pdf>

Envedder

Envedder vertegenwoordigt initiatieven en activiteiten die bijdragen aan de groeibeweging voor onze Drentse jeugd. Deze beweging wordt aangejaagd en georganiseerd door de Jeugdregio Drenthe. Envedder wil de transformatiebeweging in Drenthe versnellen door professionals te faciliteren met projecten, informatie, inspiratie en bijeenkomsten. Iedereen, van gezinshuisouder tot leerkracht, kan een steentje bijdragen aan deze groeibeweging. Op de website, via de digitale nieuwsbrief, sociale media en tijdens bijeenkomsten worden initiatieven of projecten onder de aandacht gebracht en wordt een platform gecreëerd.

Leidende principes

Een gewoon leven waarin jeugdigen gezond en kansrijk kunnen opgroeien vraagt om een aantal leidende principes. Daar waar deze leidende principes het lokale beleid van de gemeenten raken, is het aan de gemeente dit een plek binnen het eigen beleid te geven.

1. Betere toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen

Envedder werkt aan een betere toegang tot jeugdhulp met het project GI Zorgmakelaar en de beweging Van Stepped Care naar Matched Care.

2. Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien

Envedder werkt aan het doel van zo thuis mogelijk opgroeien met het project Kleinschalige Woonvoorzieningen.

3. Alle kinderen de kans bieden zich optimaal te ontwikkelen

Ook kinderen die extra ondersteuning nodig hebben, moeten onderwijs kunnen volgen. Door onderwijs en zorg beter te combineren willen we deze kinderen meer kansen geven zich te ontwikkelen.

4. Kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden

Veel jongeren uit de jeugdzorg hebben na hun 18e nog ondersteuning nodig. Door toekomstgericht te werken willen we deze jongeren helpen naar een volwassen leven.

5. Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt

Wanneer de ontwikkeling van een kind gevaar loopt, willen we betere bescherming kunnen bieden. Professionals moeten daarom middelen en mogelijkheden krijgen om sneller en effectiever te kunnen handelen.

6. Investeren in vakmanschap van jeugdprofessionals

Envedder draagt bij aan het doel investeren in vakmanschap van jeugdprofessionals met de Drentse Jeugdacademie en de beweging Van Regeldruk naar Waarde Toekennen. Door focus en inzet op versterken van het gewone leven wil Envedder professionals ontlasten en voorkomen dat ze overspoeld raken met kennis/pilots/projecten.

Drentse bewegingen en projecten

In Drenthe zijn verschillende projecten en bewegingen gestart.

GI Zorgmakelaars

De pilot GI Zorgmakelaars helpt de samenwerking tussen gemeenten en Gecertificeerde Instellingen (GI) te verbeteren.

Regie op drie

Bij 'Regie op 3' gaat het om een werkwijze waarin er bij een derde melding over dezelfde kwestie meer tijd wordt genomen om de situatie goed te bekijken.

Kleinschalige, gezinsgericht woonvoorzieningen

Met het project Kleinschalige Woonvoorzieningen willen we zorgen dat kinderen die niet meer thuis kunnen wonen zo thuis mogelijk kunnen opgroeien in kleinschalige woonvoorzieningen. Dit heeft geleid tot het project 'Reizend Specialistisch Team'.

4. (Boven)regionale samenwerking

We organiseren de jeugdhulpfuncties op het juiste niveau, lokaal waar dat kan en regionaal waar het meerwaarde heeft. Het lokale en regionale niveau zijn daarbij complementair en vereisen nauwe samenwerking. Waar de organisatiekracht van onze regio te klein is, sluiten we aan bij Groningen en Friesland.

In onderstaand overzicht staat welke functies op welk niveau georganiseerd zijn in Drenthe.

Lokaal	Inkoopregio	Jeugdregio	Bovenregionaal	Landelijk
Lokale, algemene voorzieningen	Maatwerkvoorzieningen (gecontracteerde jeugdhulp) ¹³	Spoed- en crisiszorg buiten kantoor tijden	Expertisenetwerk (JENN)	Jeugdhulp waarvoor door de VNG landelijk raamcontract is afgesloten (LTA)
	Hoog specialistische jeugdhulp			

Samenwerking met onderwijs

In de driehoek onderwijs, jeugd, gemeente hebben we elkaar meer en meer nodig. Op plekken waar de dialoog in deze driehoek start zijn er voorzichtige stappen. In het Noorden kennen we de beweging 'ontwikkelrecht voor ieder kind'. Deze beweging moet nog breder uitgezet worden, zodat we met elkaar op een creatieve manier kijken en vervolgstappen zetten. De BTA lijn F, van versnippering naar samenwerking, is hieraan gekoppeld.

Samenwerking 3Noord

Vanuit analyse van het jeugdhulplandschap in de 3 regio's is naar voren gekomen welke jeugdhulpfuncties en thema's we bovenregionaal moeten en willen regelen.

	Thema	Friesland	Groningen	Drenthe
1.	Complexe casuïstiek expertisenetwerken (JENN)	Groningen is opdrachtnemer (1 van de landelijke 8 gemeenten) en heeft opdracht dit met Friesland en Drenthe op te zetten en af te stemmen. JENN moet groeien naar een bovenregionale visie en netwerksamenwerking op complexe casuïstiek met aansluiting bij de 3 regionale expertteams.		
2.	Jeugdhulp Plus	Op 22 december 2020 is in het bestuurlijk overleg 3 Noord de bestuurlijke opdracht gegeven om gezamenlijk te komen tot een bovenregionale visie Jeugdhulp Plus. De streefdatum voor het definitief vaststellen is 1 september 2021.		
3.	JB/JR	Er is ketensamenwerking in de justitiële keten: RvdK, OM, Rb, GI's, gemeenten.		
			In 2Noord is er samenwerking in de aanbesteding GI's.	
4.	Gezamenlijk opdrachtgeverschap bovenregionale jeugdhulpaanbieders en ontwikkelingen specialistisch jeugdzorglandschap	3Noord weet elkaar zowel ambtelijk als inhoudelijk te vinden. Voorstel om hier structureel het gesprek over te voeren en op die manier invulling te geven aan gezamenlijk opdrachtgeverschap (elkaar vroegtijdig meenemen). Bijvoorbeeld orthopedagogische behandelcentra van. Accare en Ambiq.		
5.	Verbeteraanpak GI's incl. doorbraakaanpak	Er is uitwisseling tussen de 3 regio's. Uitwisseling betreft zowel de inventarisatie, de wachtlijsten als de casuïstiek.		
6.	Academische onderzoeksfunctie kinder- en jeugdpsychiatrie Accare	De gemeente Groningen is accounthoudende gemeente. Het werkgebied van Accare voor deze functie omvat 8 jeugdhulpregio's, waaronder de 3 noordelijke regio's. Inhoudelijke afstemming vindt plaats via de adviesraad Child Study Centre en landelijke afstemming tussen de academische centra en de 4 centrumgemeenten en de VNG.		

¹³ Per gemeente kan het aanbod van gecontracteerde jeugdhulp verschillen, omdat aanbieders niet voor alle gemeente ingeschreven hebben

Thema	Friesland	Groningen	Drenthe
7. <i>JeugdhulpPlus plaatsingscoördinatie</i>	Friesland is penvoeder en neemt in 2021 initiatief tot afstemming tussen de 3 regio's.		
8. <i>Spoedeisende jeugdhulp in crisissituaties Spoed4Jeugd</i>	Hoe met elkaar in stand houden vraagt de komende periode om afstemming.		
9. <i>Hoog specialistische jeugdzorg</i>	Al ingekocht.	Moet in Groningen nog ingekocht worden, is opdracht van RIGG.	Al ingekocht.
10. <i>Kleinschalige Voorziening Justitiële Jeugd (jeugdreclassering)</i>	Vanaf 1 januari 2021 kunnen jeugdigen in de Kleinschalige Voorziening Justitiële Jeugd Noord in Groningen geplaatst worden. De start van de KVJJ is onderdeel van een landelijke wijziging in het stelsel rond de vrijheidsbeneming van justitiële jeugdigen, bedoeld om meer maatwerk in zorg en beveiliging mogelijk te maken.		
11. <i>Lectoraat kindermishandeling</i>	Wordt opgepakt in 3Noord.		
12. <i>Uniform scheidingsaanbod met rechtbanken</i>	KEES		

Verantwoordelijkheid accounthoudende regio

De accounthoudende regio is standaard de grootste regio van een jeugdhulpaanbieder die naar andere regio's acteert bij risico's van discontinuïteit¹⁴. Via het systeem van vroeg signalering (EWS) ziet de accounthoudende regio toe hoe aanbieders zich organisatorisch en financieel ontwikkelen en onderhoudt zij daarover met aanbieders en betrokken regio's overleg. Voor 3Noord is Groningen accounthoudende regio voor Accare, Elker, Lentis Jonx en JB Noord. Friesland voor Regiecentrum Bescherming en Veiligheid. Twente is accounthoudende regio voor Ambiq en daarmee verantwoordelijk voor het bovenregionaal afstemmingsoverleg over Ambiq.

¹⁴ <https://vng.nl/nieuws/lijs-accounthoudende-regios-jeugdhulp-openbaar>

5. Toegang tot jeugdhulp

Er zijn verschillende wettelijke verwijzers tot gespecialiseerde jeugdhulp: gemeentelijke toegangen, huisartsen, jeugdartsen, medisch specialisten, GI's, rechters en officieren van justitie. In deze visie bedoelen we met 'toegang' de gemeentelijke, lokale toegang. Gemeenten in Drenthe kiezen een toegangsmodel dat past bij de eigen visie en de geografische en demografische samenstelling. Ze zetten daarbij in op de ontwikkeling van de vijf basisfuncties voor toegangen¹⁵. Hieronder wordt de gewenste situatie beschreven.

Vijf basisfuncties gemeentelijke toegangen¹⁶

Op basis van de NvO moeten de vijf basisfuncties op lokaal niveau geregeld zijn:

1. *Veilige leefomgeving*

Veiligheid is een basiskwaliteit voor gezond en kansrijk opgroeien. Helaas is veiligheid niet altijd vanzelfsprekend. Professionals in de Drentse toegangen hebben vaardigheden om onveilige situaties te signaleren en bespreekbaar te maken met betrokkenen in en buiten het gezin. De Drentse toegangen werken hierin intensief samen met onder andere Veilig Thuis Drenthe (VTD), de Raad voor de Kinderbescherming en Gecertificeerde Instellingen:

- In de Drentse gemeentelijk toegangen werken jeugdconsulenten die gespecialiseerd zijn in veiligheidsproblematiek.
- In 2017 zijn op regionaal niveau met VTD en de toegangen afspraken gemaakt over de samenwerking. Met de samenwerkingsovereenkomst zijn heldere afspraken gemaakt tussen VTD en de Drentse gemeenten over termijnen, rollen en verantwoordelijkheden, zodat duidelijk is wat, wanneer van iemand kan worden verwacht naar aanleiding van een melding bij VTD.
- Vanuit het landelijk programma 'Geweld hoort nergens thuis' is in 2019 een gezamenlijke Drentse ambitie geformuleerd op het signaleren, stoppen en duurzaam oplossen van huiselijk geweld en kindermishandeling. De regiovisie is een regionale uitwerking van de ambitie met als doel huiselijk geweld en kindermishandeling terug te dringen, de schade van dit geweld te beperken en de cirkel van geweld, de overdracht van generatie op generatie, duurzaam te doorbreken. De regiovisie wordt in 2021 uitgewerkt in een uitvoeringsplan.
- Alle Drentse toegangen werken met de verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarnaast maken ze gebruik van de Drentse Verwijsindex (DVi). Dit is een digitaal hulpmiddel voor professionals om hun betrokkenheid bij een jeugdige kenbaar te maken. Doen twee of meer professionals dit voor dezelfde jeugdige, dan ontstaat er een match. De professionals weten zo sneller of de jeugdige ook bekend is bij zijn of haar collega's.
- Sinds 2017 werken de Drentse toegangen volgens het samenwerkingsprotocol Drentse gemeenten - Raad voor de Kinderbescherming. Daarmee wordt voldaan aan de verplichting in de Jeugdwet, artikel 3.1 lid 5, inhoudende dat de gemeenten en de Raad voor de Kinderbescherming hun wijze van samenwerken in een protocol vastleggen.
- Samenwerkingsprotocol gemeenten in Drenthe en de Gecertificeerde Instellingen 2021. Deze afspraken zijn met elkaar gemaakt om richting te geven aan een eenduidige werkwijze voor de jeugdhulpregio Drenthe. Naast deze samenwerkingsafspraken verbinden de GI's en de gemeenten zich aan de regionale en landelijke expertise beweging en netwerken voor de jeugdhulpregio Drenthe.

¹⁵ <https://voordejeugd.nl/nieuws/basisfuncties-voor-lokale-teams-kaart/>

- Gemeenten zorgen dat buiten kantoortijden aandacht is voor veiligheid en zorg door de inzet van Spoed voor Jeugd Drenthe. Jeugdigen tot 18 jaar en hun ouders kunnen hier buiten kantoortijden terecht voor crisissituaties met betrekking tot veiligheid.
- In 2018 is de intentieverklaring 'Crisisopvang Drenthe' opgesteld. Met deze verklaring spreken de bestuurders van de 4 jeugdhulpaanbieders die in Drenthe crisisopvang bieden en de 12 Drentse gemeenten de intentie uit om hier met elkaar vorm aan te geven.

2. Tijdig signaleren van de vraag

Het zoveel mogelijk voorkomen van de noodzaak tot inzet van gespecialiseerde jeugdhulp vormt in Drenthe de basis. Daarvoor zetten de Drentse gemeenten lokaal in op versterken van het gewone leven, vroegsignalering, preventie, versterken van de sociale omgeving van de jongere en de basis- en algemene voorzieningen in de gemeente, zoals de jeugdgezondheidszorg. Door hulpvragen tijdig te signaleren en de inzet van voorliggende voorzieningen zorgen de Drentse gemeenten ervoor dat minder verwijzingen naar specialistische hulp nodig zijn. De toegangen werken daarbij 'outreaching' en leggen verbinding met gezinnen, scholen, kinderopvang, jongerenwerk, huisartsen in de wijk. Het kennen van het preventieve (collectieve) aanbod en de samenwerking hiermee (in verbinding met de wijk) is daarbij belangrijk. Preventie is een belangrijk onderdeel van het proces in de hulp en ondersteuning van kinderen en gezinnen.

3. Vindbare en toegankelijke hulp

De Drentse toegangen staan dicht bij kinderen en gezinnen, kennen de sociale kaart en de voorliggende voorzieningen en werken op casusniveau intensief samen met jeugdhulpaanbieders. Indien een gezin niet op eigen kracht verder kan, zorgen de Drentse gemeenten dat zij de lokale toegang weten te vinden. Daarvoor moet de toegang fysiek makkelijk vindbaar en laagdrempelig zijn. Voor het gezin en andere partijen is duidelijk waar de toegang wel en niet van is. Ook de partners (onderwijs, kinderopvang, huisartsen etc.) weten waar zij met signalen en vragen over jeugdigen terecht kunnen. Jongeren, ouders/opvoeders, vrijwilligers en professionals kunnen bij de toegangen terecht met vragen over opgroeien en opvoeden. De Drentse toegangen nemen de vraag van de jeugdige of het gezin als vertrekpunt en zetten in op het stimuleren van de zelfredzaamheid van het gezin door zoveel mogelijk in te zetten op versterken van het gewone leven en het bieden van ondersteuning vanuit het lokale veld aan voorliggende voorzieningen. De toegangen helpen jeugdigen door direct de goede hulp te bieden (matched care) en zorgen indien nodig voor een passende verwijzing naar de specialistische jeugdhulp. Er zijn afspraken over wie wanneer proces- en casusregie voert, zodat helder is wie beslist over op- en afschalen.

Het is belangrijk dat de vindplaatsen een goede aansluiting hebben op de toegang. Korte lijnen tussen de huisarts en de toegangen is belangrijk. Daarvoor is in veel Drentse gemeenten gestart met pilots met huisartsenondersteuners jeugd. Daarmee versterken de Drentse gemeenten de verwijzroute huisartsen en wordt het aantal verwijzingen verminderd. Daarnaast zijn de Drentse toegangen zichtbaar op onderwijsinstellingen, of hebben tenminste afspraken hierover. Niet alleen zijn de toegangen hiermee zichtbaar en herkenbaar, maar ook geeft dit de mogelijkheid tot het tijdig signaleren van problematiek van jeugdigen (zie basisfunctie 2).

Met de pilot GI zorgmakelaars verbeteren we de samenwerking tussen de gemeenten en de Gecertificeerde Instellingen. De zorgmakelaar draagt bij aan een gezamenlijke doorontwikkeling voor de Drentse jeugd in relatie met jeugdbescherming- en reclassering.

4. *Handelen met een brede blik*

De Drentse toegangen brengen met een brede blik op alle levensdomeinen samen met de jeugdige en het gezin de hulpvraag in kaart, en werken vervolgens volgens het principe 1 gezin-1 plan-1 regisseur. Na een goede vraagverheldering volgt een triage. Door een goede triage is het mogelijk meteen de meest passende ondersteuning te bepalen (matched care). Waar nodig wordt contact gelegd met het onderwijs, sociaal werk/welzijn of andere partijen. Bijvoorbeeld als er sprake is van armoede of schuldenproblematiek. Daarbij wordt altijd eerst gekeken wat de jeugdige, het gezin en het netwerk zelf kunnen. In eerste instantie zijn ouders verantwoordelijk voor de opvoeding en verzorging van hun kinderen. De toegangen gaan niet uit van het probleem, maar van de doelen die het gezin zelf stelt. Bij voorkeur organiseren de toegangen met de jeugdige en het gezin lichte hulp in de eigen omgeving door te verwijzen naar de algemene en collectieve voorzieningen in de eigen gemeente. Sommige hulpvragen worden in sommige Drentse gemeenten opgepakt door de toegangsmedewerkers zelf. Waar nodig verwijzen de toegangen naar specialistische jeugdhulpverlening, die we regionaal hebben ingekocht. Toegangen en jeugdhulpaanbieders weten elkaar dan te vinden, hebben korte lijnen en handelen vanuit gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de jeugdige en het gezin. Hiertoe zijn er afspraken gemaakt over het vastleggen en delen van gegevens. De toegangen en jeugdhulpaanbieders streven samen naar matched care en voorkomen dat jeugdigen van de ene naar de andere hulpverlener gaan en steeds opnieuw hun verhaal moeten doen. Er zijn afspraken over wie wanneer proces- en casusregie voert, zodat helder is wie beslist over op- en afschalen. Daarbij kijken de toegangen wanneer de hulpverlening afgeschaald kan worden. Wanneer het 'goed genoeg' is en wanneer het gezin weer zelfstandig verder kan. Uitgangspunt is dat jeugdhulp tijdelijk, zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig wordt ingezet. We werken steeds zoveel mogelijk vanuit het normale leven.

Iedere gemeente werkt met SKJ-geregistreerde professionals, al dan niet ondersteund door een (ortho)pedagoog.

5. *Leren en verbeteren*

Op regionaal niveau vindt kennisuitwisseling plaats tussen de coördinatoren van de Drentse toegangen. Gemeenten leren van elkaar als het gaat om de inrichting van de toegang, inzet van voorliggende voorzieningen, samenwerking met derde verwijzers, of het betrekken van ouders en jeugdigen. Ook voeren de gemeenten en de toegangen gesprekken over casuïstiek en leren van inzet op micro niveau (MDO's) en wordt er regionaal gewerkt aan projecten die bijdragen aan het leren en verbeteren (Regie op drie). Dit levert voor zowel de gemeenten als de toegangen leermomenten en verbeterpunten op. Beleid en uitvoering trekken samen op en leren van elkaar. Daarnaast worden verbeteringen doorgevoerd gevoed door cliëntervaringen uit de jaarlijkse cliëntervaringsonderzoeken. In veel Drentse toegangen worden regelmatig intervisiebijeenkomsten voor toegangsmedewerkers georganiseerd, mede in het verlengde van de SKJ registratie. Provinciaal is de Drentse Jeugdacademie het platform waar het thema 'leren en verbeteren' samenkomt.

Verbinding gemeentelijke toegangen met gecontracteerde hulp

In Drenthe is gekozen voor een systeem waarbij regionaal raamcontracten afgesloten worden, zodat de toewijzing lokaal gedaan kan worden. Via de websites van de inkoopregio's en de Drentse Verwijzingswijzer (<https://www.verwijzingswijzer.nl/>) is het jeugdhulpaanbod voor alle verwijzers inzichtelijk. Als het gaat om de interpretatie van het inkoopmodel, worden er intervisie bijeenkomsten voor toegangsmedewerkers georganiseerd, zodat er gewerkt wordt aan een eenduidige interpretatie van het model. Hiertoe is er tevens regelmatig overleg tussen de toegangen en de contractmanagers.

Drentse Experttafel (DExT)

Drenthe heeft sinds 2016 het expertteam PRACHT met als verantwoordelijkheid passende jeugdhulp te bieden bij complexe problematiek die leidt tot een stagnering in de jeugdhulpverlening. Vanuit de jeugdregio wordt gewerkt aan de doorontwikkeling van de werkwijze. De naamgeving is veranderd in Drentse Experttafel (DExT). Er wordt bovenregionaal samengewerkt met het JENN (Jeugd Expertise Netwerk Noord Nederland) waarmee de functies consultatie en advies, de organisatie van hulp en kennisontwikkeling gestalte krijgen.

6. Governance

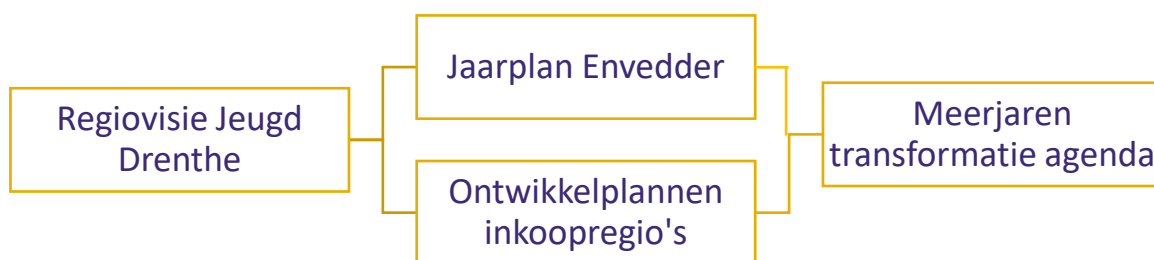
De Drentse regionale samenwerking is geformaliseerd in een meerjarige, niet vrijblijvende samenwerkingsovereenkomst tussen de 12 gemeenten¹⁷. Met als doel de colleges van de 12 gemeenten te ondersteunen in de uitvoering van de taken in het kader van de Jeugdwet.

Taakverdeling en bestuurlijk aanspreekpunt

Voor de inkoop van specialistische jeugdhulp, het contractmanagement, de (financiële) administratie, handhaving en monitoring zijn 2 inkoopregio's ingericht, Noord-Midden-Drenthe en Zuid-Drenthe. De jeugdregio stuurt via Envedder op de transformatie. De jeugdregio Drenthe vormt het bestuurlijk aanspreekpunt dat intern en extern op kan treden namens de regio.

Sturing op uitvoering en realisatie regiovisie

Het jaarplan Envedder en de ontwikkelplannen van de inkoopregio's zijn de belangrijkste sturingsinstrumenten en vormen de concretisering van deze regiovisie. Het jaarplan en de ontwikkelplannen worden door Envedder en de inkoopregio's vertaald naar een meerjaren agenda. Het Algemeen Bestuurlijk Overleg (ABO) van de 12 Drentse gemeenten prioriteren de meerjaren agenda. De voortgangsrapportages van Envedder geven inzicht in de voortgang van de transformatie.

¹⁷ De ministerraad heeft op 5 maart 2021 ingestemd met het wetsvoorstel 'Verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen'. In dit wetsvoorstel is ten aanzien van de governance vastgelegd dat voor de regionale samenwerking, een samenwerkingsvorm op grond van de Wet gemeenschappelijke regeling (WGR) noodzakelijk is

7. Sturing en bekostiging jeugdhulp Drenthe

De 12 gemeenten kopen vanuit een gemeenschappelijke visie de maatwerkvoorzieningen voor jeugd in. In Drenthe hebben gemeenten en aanbieders de ambitie dat betaalbare jeugdhulp beschikbaar is voor wie dat nodig heeft. De Drentse gemeenten werken vanuit de 2 inkoopregio's aan sturing op de bekostiging op basis van een uitgewerkte inkoopstrategie die in 2019 door de colleges is vastgesteld.

De Jeugdregio Drenthe werd in 2017 verdeeld in twee inkoopregio's: Zuid-Drenthe en Noord-Midden-Drenthe. Sindsdien organiseren beide inkoopregio's hun eigen aanbestedingen. Beleidsmatig is er sprake van één jeugdregio. Via het Bestuurlijk Transformatie Akkoord (BTA) zijn in 2018 gedeelde doelen en uitgangspunten geformuleerd. Ook Envedder, de groeibeweging voor Drentse jeugd, is een gezamenlijk Drents initiatief. Met de gedeelde uitgangspunten en de initiatieven vanuit Envedder in gedachten hebben beide inkoopregio's een gezamenlijke inkoopstrategie bepaald.

Inkoopstrategie Drenthe¹⁸¹⁹²⁰

Op basis van opgedane kennis over het zorglandschap is vanaf 2020 gekozen om te segmenteren in verschillende zorgvormen. Per vorm is naar de best passende inkoopprocedure gekeken. Met behulp van inkoopanalyse (zowel kwantitatief als kwalitatief) is vastgesteld wat de meest passende vorm van aanbesteden is voor de verschillende resultaten. Er is gebruik gemaakt van zowel de open house procedure als van de onderhandelingsprocedure. In alle aanbestedingsprocedures zijn vooraf kwaliteitseisen gesteld en deze zijn ook getoetst voorafgaande aan de gunning.

Open house met selectiecriteria

Drenthe heeft twee open house inschrijfprocedures opgezet: één voor de lichtere vormen van ambulante hulp en één voor wonen, logeren en gezinshuizen.

Onderhandelingsprocedures

Naast de open house is een aantal zorgvormen vastgesteld die door grotere, meer regionaal georiënteerde aanbieders worden geleverd. Voor deze zorgvormen zijn onderhandelingsprocedures opgezet. In elk van deze procedures is een aantal specifieke eisen gesteld aan de aanbieders. Met een aantal aanbieders is onderhandeld over de tarieven, het transformatiebudget en de omzetbegrenzing, resulterend in een maatwerkcontract voor deze aanbieders.

Transformatiebudget

In het BTA hebben aanbieders voorgesteld te investeren in het voorliggend veld en expertise, waardoor de druk op de gespecialiseerde jeugdhulp zou afnemen. De aanbieders zijn gevraagd in de inkoop hier een transformatieplan voor te maken. Het transformatiebudget is een percentage van de totale omzet dat aanbieders zelf voorstellen in de onderhandelingen. De aanbieders maken individueel per gemeente afspraken over de inzet. Ongeveer de helft van de gecontracteerde aanbieders (in de onderhandelingsprocedures) maakt gebruik van het transformatiebudget.

¹⁸ <https://www.inkoopsociaaldomein.nl/actueel/nieuws/2021/03/12/praktijkverhaal-zuid-drenthe-gedifferentieerde-inkoop-van-jeugdhulp>

¹⁹ <https://www.inkoopsociaaldomein.nl/actueel/nieuws/2021/01/22/praktijkverhaal-drentse-aanbieders-en-gemeenten-geven-de-transformatie-een-boost>

²⁰ Inkoopstrategie NMD 2020, Noord- en Midden Drenthe, 5 maart 2019

Omzetafsprak

Tijdens de voorbereiding van de inkoopprocedure en in het BTA hebben aanbieders aangegeven dat er onvoldoende sprake is van 'matched care'. Jeugdigen met zeer complexe problematiek worden niet altijd tijdig doorverwezen en krijgen niet de juiste behandeling waardoor de behandelduur toeneemt. Ook bestaat de wens om de specialistische aanbieders slechts in te zetten voor specialistische ondersteuning. Deze beweging wil Drenthe stimuleren door met de aanbieders, die aan de eisen voldeden, specifieke afspraken te maken over het begrenzen van de omzet en het deels verplaatsen van hun kennis en kunde (en daarmee omzet) naar het voorveld (zie onderdeel transformatiebudget). Er is een omzetbegrenzing overeengekomen en een bepaling opgenomen dat aanbieders een dreigende overschrijding tijdig melden. Dan volgt een gesprek om tot een passende oplossing te komen. Dat kan bijvoorbeeld het doorverwijzen naar een andere aanbieder inhouden, het laten oplopen van de wachtlijsten of het tijdelijk ophogen van de omzetbegrenzing.

(Leidende) principes

Voorafgaand aan de inkoop zijn leidende principes opgesteld die aansluiten bij de uitgangspunten van het BTA. Voor Zuid-Drenthe zijn de volgende principes leidend:

- *Versterken van het gewone leven.* Een jeugdige zoveel mogelijk in zijn eigen omgeving laten oproeien. Waar nodig wordt ondersteuning en hulp geboden, zoveel mogelijk in de eigen omgeving met hulp van het eigen netwerk.
- *Politieke lokale werkelijkheid.* Rekening houden met de politieke context van elke gemeente, zonder de gezamenlijkheid uit het oog te verliezen. Ook worden strakke financiële kaders in acht genomen, waarbij de inhoud altijd voorop blijft staan.
- *Zakelijk opdrachtgeverschap.* Een zakelijke samenwerking tussen gemeenten en aanbieders is cruciaal om resultaten te behalen en transformatie te realiseren. Hiervoor is lange termijn commitment nodig van beide kanten.
- *Optimale keuzevrijheid met oog voor het zorglandschap.* De gemeente heeft keuzevrijheid, maar niet onbegrensd. Er wordt gestreefd naar een beheersbaar aantal contractpartners, waar genoeg ruimte voor innovatie, diversiteit en continuïteit is.
- *Innovatie.* Dit is noodzakelijk voor de beste jeugdhulp op de lange termijn. Daarom wordt samen met aanbieders gekeken wat er mogelijk is om innovatief aanbod te realiseren.
- *Lokaal wat kan.* Lokaal wordt het gemakkelijkste aansluiting gezocht en gevonden bij de eigen politieke context. Daarom wordt individuele gemeenten de mogelijkheid geboden niet- en licht-specialistisch jeugdhulpaanbod zelf in te kopen.

In Noord-Midden-Drenthe zijn 7 principes door de gemeenten vastgesteld:

- Iedereen maakt deel uit van een positief stimulerende sociale omgeving
- De inwoner heeft zo dicht mogelijk in de buurt van zijn of haar woonomgeving ondersteuning
- Eén gezin, één plan, één regisseur
- Inwoners, gemeenten en aanbieders bouwen met elkaar aan een participerende samenleving
- Het principe van matched care wordt gehanteerd: in maximaal twee stappen is een vraag op de juiste plaats
- Geen verslechtering van wachttijd, geen medicalisering en geen over diagnostiek
- Op alle interventieniveaus zijn zorg, kennis en attitude in samenhang

Zorgvuldigheidseisen inkoop

Vooraf nieuwe contracten of grote veranderingen in de contracten hebben veel impact op zowel de gemeente als aanbieders. Het kost tijd om contracten in de werkprocessen te implementeren. In de afgelopen jaren is vaak gebleken dat hiervoor te weinig tijd werd uitgetrokken. Door aan een aantal zorgvuldigheidseisen vast te houden, hebben aanbieders voldoende tijd en zekerheid om zich voor te bereiden op nieuwe contracten, is er voldoende basis voor gezonde bedrijfsvoering voor aanbieders en zijn de afspraken bij afloop van het contract helder.

- *Tijdige publicatie.* Publicatie van nieuwe inkoopprocedures vindt vanaf 2021 altijd 9 maanden voor ingangsdatum van het contract plaats;
- *Tijdige afronding inkoopprocedure.* Contracten zijn drie maanden voor de ingang van het contract getekend;
- *Meerjarige contracten.* In Zuid-Drenthe zijn de huidige contracten afgesloten voor 8 jaren. Door een opzegtermijn zijn verlengingsopties niet nodig. De mogelijkheid tot opzeggen geldt voor beide kanten. Voor de open house is tussentijdse toetreding één keer per jaar mogelijk. Ook in Noord-Midden-Drenthe is het uitgangspunt meerjarige overeenkomsten aan te gaan met aanbieders. De huidige contracten lopen tot en met 2025 met een opzegtermijn van een jaar;
- *Continuïteit van zorg.* In Zuid-Drenthe kan de opdrachtnemer de raamovereenkomst tussentijds gemotiveerd per brief of mail opzeggen met inachtneming van een opzegtermijn van minstens 12 maanden, tenzij partijen een langere of kortere opzegtermijn overeenkomen. Indien de opdrachtnemer geen jeugdigen in zorg heeft, kan de overeenkomst per direct worden beëindigd. In Noord-Midden-Drenthe is de overgangperiode maximaal 1 jaar tenzij de indicatie eerder afloopt. De opdrachtnemer kan de raamovereenkomst tussentijds worden opgezegd met inachtneming van een opzegtermijn van 1 jaar.

Beperken administratieve lasten

In de inkoop van 2019-2020 wordt het landelijke protocol gevolgd, waarmee de administratieve lasten voor aanbieders en gemeenten beperkt worden. Daarnaast wordt gewerkt aan beperken van de lasten door:

- *Het vormgeven van alle administratieve processen op basis van de standaard administratie protocollen.* Er wordt aangesloten bij de landelijk opgestelde Standaard Administratie Protocollen (SAP);
- *Contractvorm.* Raamovereenkomst zonder afname verplichting.
- *Eenduidig contractmanagement in de regio.* De Zuid-Drentse gemeenten voeren gedurende de looptijd het contractmanagement uit. Daarbij ligt de focus in eerste instantie op de partijen waarmee een omzetbegrenzing is afgesproken. De overige aanbieders zijn wel onderverdeeld in Zuid-Drenthe maar daar wordt minder proactief contractmanagement op gevoerd. De Noord-Midden-Drenthe-gemeenten voeren tijdens de looptijd contractmanagement op de afgesloten overeenkomsten uit. De contractmanagers gaan structureel in overleg met de aanbieders over de gemaakte afspraken uit de overeenkomst en de ontwikkelingen binnen de Jeugdwet. Er wordt gesproken over de onderwerpen kwaliteit, transformatie en bedrijfsvoering;
- *Eenduidige verantwoording in de regio.* In Zuid-Drenthe wordt voor de jaarverantwoording aangesloten bij het I-Sociaal Domein. Met de grootste aanbieders wordt overlegd over tussentijdse rapportage om de omzet/gedeclareerde zorgkosten te kunnen volgen. Dit in afstemming met en overeenstemming van beide partijen. Ook in Noord-Midden-Drenthe wordt voor de jaarverantwoording zoveel mogelijk aangesloten bij

het I-Sociaal Domein. Dit is contractueel vastgelegd. Zorgaanbieders hoeven geen tussentijdse rapportages op te leveren.

- *Wachttijstbeheer.* De Treeknorm is het uitgangspunt. Indien een aanbieder niet kan voldoen aan de gestelde wachttijden en er een wachtlijst ontstaat, moet dit per gecontracteerde zorgvorm inzichtelijk zijn op de website van de aanbieder en de gemeenten moeten hier actief over geïnformeerd worden.
- *Het hanteren van landelijke product- en kwaliteitsdefinities (uniforme set aan outcome-criteria, opgesteld door NJi).* In Drenthe worden de geharmoniseerde outcome-indicatoren niet uitgevraagd aan de jeugdhulpaanbieders;
- *Het betrekken van aanbieders bij het opstellen van KPI's, monitoring en sturingsinformatie.* Om inzicht te krijgen in de bedrijfsvoering en de algehele voortgang is er periodiek overleg tussen jeugdhulpaanbieders en inkoopregio.

Reële tarieven

Tarieven zijn voor zowel jeugdhulpaanbieders als gemeenten een belangrijk onderdeel van inkoopafspraken en verdienen een goede onderbouwing. Het geven van transparantie is vanaf 1 april 2021 verplicht op basis van een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)²¹. In de inkoop 2019-2020 is kostprijsonderzoek uitgevoerd en dit vormt de basis van de huidige tarieven.

- *Reëel tarief gebaseerd op verschillende kostprijsselementen.* De tarieven zijn gebaseerd op verschillende kostprijsselementen (personeel, overhead, huisvesting, indexatie, reis- en opleidingskosten, etc.);
- *De gemeenten zijn verplicht op basis van een AMvB om kostprijsonderzoek te doen, in de gevallen nieuwe producten worden geformuleerd of tarieven worden aangepast.* Kostprijsonderzoek maakt deel uit van elke aanbesteding;
- *Gemeenten moeten hierin transparant opereren.* In Zuid-Drenthe worden de uitkomsten van het kostprijsonderzoek gepubliceerd op <https://www.jeugdhulpzuid-drenthe.nl/inkoop-2020/uitkomsten-kostprijsonderzoek>. En in Noord-Midden-Drenthe worden de uitkomsten van het kostprijsonderzoek opgenomen in de aanbestedingsdocumenten.

²¹ <https://www.sociaalweb.nl/cms/files/2020-11/routekaart-norm-voor-opdrachtgeverschap.pdf>